

SPISOVATELKA KATEŘINA TUČKOVÁ NAPSALA KNIHU BÍLÁ VODA A PRÁVU ŘEKLA:

Chybí nám ženské vzory

Štěpán Kučera

Kateřina Tučková, jedna z neúspěšnějších současných prozaiček, v dubnu vydává v nakladatelství Host svůj dlouho očekávaný román Bílá Voda. V důmyslně komponované mozaice historických faktů a literární fikce se zabývá osudy řeholnic, které čelí nepříznivým poválečným politickým dějům a bojují za důstojnější pozici žen nejen v rámci katolické církve.

Mám pocit, že současná katolická církev člověku to věření spíš trochu komplikuje

■ V jednom nedávném rozhovoru jste mluvila o svém hledání víry a o rozčarování z katolické církve. Potřebuje vlastně člověk církev k věření?

Mám pocit, že současná katolická církev člověku to věření spíš trochu komplikuje. S veškerou úctou k tradici, historii i mimořádným osobnostem, které v církvi působí, řekla bych, že problémů, které lze dnes už jen těžko přehlížet, je příliš. Sexuální zneužívání, krytí pachatelů anebo neochota přizvat ženy k rozhodování o směřování církve, tedy povolit svěcení žen na katolické kněze a umožnit jim tak příslušnost k vyšší hierarchii, to všechno jsou překážky, které mnoho lidí na cestě víry brzdí, pokud je přímo nezastaví jako mě. Obávám se, že katolická církev ztrácí na důvěryhodnosti, takže si mnozí v srdci uchovávají víru, ale už ne potřebu žít ji v rámci instituce.

■ V knize píšete, že pronásledování katolické církve v Československu patřilo k nejkrutějším v Evropě. Cím si to vysvětlujete?



Podle Kateřiny Tučkové dnes mají ženy možnost se z nevýhodné pozice vymanit.

Foto David Konečný

Českoslovenští komunisté byli prostě důslední, a v naplňování doktríny dokonce mnohem důslednější než v ostatních zemích východního bloku. To se odráželo například v nucené kolektivizaci vesnice, kdy sice zpočátku povolili malorolníkům hospodařit, ale vyšší povinných dodávek je prakticky zlikvidovali. Stejně to bylo se zákazem podnikání, které zůstalo v rámci malých rodinných živností v ostatních sovětských satelitech povoleno.

U nás takto režim rafinovaně anebo napřímo zlikvidoval většinu svých oponentů, přičemž církev, jejíž členové z řad kléru

se za války projevíli skutečně hrdinsky, byla pro režim svou organizační strukturou a širokou základnou loajálních věřících mimořádně nebezpečná. Režim proti ní musel zkrátka zakročít tvrdě. Výsledkem byly monstrprocesy s představiteli řádů, věznění katolické hierarchie, ale také internace a nucené práce řeholnic a řeholnic nebo persekuce obyčejných věřících.

■ Ve vašem románu řeholnice usilují o to, aby i ženy mohly být svěceny na kněze. Proč je podle vás taková věc pro katolickou církev tak nepřijatelná a revoluční?

Osobně si to vysvětlit ne-

umím, obzvlášť když v reformovaných církvích nezpůsobilo kněžské svěcení žen větší problémy. Ale hrdinové Bílé Vody o této věci velmi zodpovědně debatují, stejně jako se o tom diskutovalo na takzvaném Koberčickém synodu, který uspořádal legendární biskup moravské podzemní církve Felix Davídek v roce 1970.

Tímto nevšedním mužem jsem se inspirovala pro postavu rebelantského biskupa Daniela, který hájí právo žen na vlastní cestu ke spáse, a slovy Felixe Davídka v mé knize rozptýlil argumenty oponentů, totiž že Kristus vyučoval ženy stejně ja-

ko muže, proč je v prvotní církvi vykonávaly funkci diakonů. Takže skutečnost, že byly ve středověku, kdy se ustavilo kolegium kardinálů, z řízení církve vyloučeny, nemá teologické opodstatnění. Felix Davídek tvrdil, že tehdy ženy pouze prohrály boj o moc.

Nicméně protože věřící v různých částech světa, potažmo v různých vrstvách společnosti, nemají stejný náhled na genderovou rovnost, boj se současnými představiteli církve tuto věc přehodnotit. Spolu s Felixem Davídkem se však obávám, že je to špatně. Čím déle budou vůdčí osobnosti církve váhat

s větším zapojením žen do chodu církve, tím více jich řady věřících opustí. A s nimi jejich děti, celé příští generace.

■ V Bílé Vodě, stejně jako v celé vaší tvorbě, je silně přítomná feministická linka. Jak je na tom podle vás česká společnost ve vztahu ke genderovým tématům?

Myslím, že od mého dětství se situace výrazně zlepšila. S větší přítomností žen ve veřejném prostoru se začala šířit osvěta, lidé jsou k rovnosti mužů a žen citlivější, umíme problémy pojmenovat. Stále tu jsou ale skleněné stropy, nízké zastoupení žen v rozhodovacích pozicích, nestejné platové ohodnocení anebo nesouměrné rozdělení práce a péče v rodinách. Nicméně, i když realita ještě pokulhává za legislativou, mají ženy možnost se z nevýhodné osobní pozice vymanit. To ale souvisí i se sebevědomím a to zase se vzděláním.

Když se podíváte na školní osnovy dějepisu, moc žen, které by mohly být současným sloužit za vzory, v nich nenajdete. Dějepis se učí z perspektivy panovníků a významných politických událostí, tedy z pozic, na které neměly ženy historicky snadný přístup. A přesto jsou dějiny plné významných ženských osobností.

Kupříkladu my jsme s kolegyněmi Renátou Fučíkovou, Lenkou Křížovou a Annou Musilovou v knize Hrdinky představily šedesátku myslitelů, vědkyň, umělků, spisovatelek nebo odbojářek či zachránkyň, mezi nimiž je i několik v Česlavičích narozených nositelek Nobelovy ceny, které by měly být v obecném povědomí. Určitě by to napomohlo k většímu respektu mužů vůči takzvaně slabšímu pohlaví a dospívající dívky zas povzbudilo na cestě za vlastními cíli a sny.

■ Jelen pro Ukrajinu

Skupina Jelen odehraje v neděli 10. dubna v pražském O2 universum největší koncert své dosavadní kariéry. Výtěžek věnuje lidem postiženým válkou na Ukrajině. Kromě starších písní na koncertě představí velkou část z nové desky Věci a sny, která vyšla minulý rok. Vstupenky na koncert jsou stále k dostání. (ČTK)

■ Nové hvězdy ve Zlíně

Hvězdy na chodníku slávy před zlínským Velkým kinem budou mít herci Barbora Seidlová a Jan Šťastný. Sdělila to Kateřina Martykáňová, mluvčí zlínského filmového festivalu, při kterém budou dlužníci se jmény herců odhaleny. Zlín Film Festival se letos uskuteční po dvaadesáté, a to od 26. května do 1. června. (ČTK)

■ Petr Janda si nadělí album

Petr Janda, zpěvák a kytarista skupiny Olympic, oslaví na začátku května osmdesáté narozeniny. K nim si nadělil sólové album, které natočil s mladými hudebníky i mnoha významnými hosty. Ponese název Asi se mi nebudete chtít a jeho autor jako předzvěst včera představil píseň s názvem Hrací skříňka. „Rekl jsem si, že udělám desku napříč žánry. A tak jsem ji udělal. Na albu najdete pop, rock, folk, klasiku, jazz i normální písničky. Prostě žánry, kterými jsem do určité míry prošel. Až si to poslechnete, zjistíte, že to i tak drží krásně pohromadě.“ vzkazuje svým fanouškům Petr Janda. (ŠB)

V proukrajinském klipu Pink Floyd je i záběr z Prahy

Jaroslav Špulák

Britská skupina Pink Floyd složila novou píseň, první od roku 1994. Jmenuje se Hey, Hey, Rise Up! (Hej, hej, povstaň!) a je na podporu Ukrajiny, která čelí vojenské invazi Ruska. Poslouží ke shromáždění prostředků pro humanitární účely. Ve videoklipu k ní se objevuje i záběr z koncertu Společně pro Ukrajinu, který se konal 3. dubna na pražské Letně.

Pořadatelem koncertu byl Robin Suchánek, jenž Právu řekl: „Video z koncertu na Letně je v klipu Pink Floyd vidět v samotném závěru v mozaice

osmi záběrů. Na sedmi jsou tváře dětí, jen na tom vpravo nahoře je pohled na koncert. Mám z toho velkou radost, je to obrovská pocta.“

Na záběru jsou moderátoři Ondřej Lechnýř a Svatoslav Kališčík a kapela Divokej Bill. „Nevěděl jsem před zveřejněním klipu, že se v něm obrázky z Prahy objeví,“ dodal Suchánek. „Dozvěděl jsem se to dvě hodiny po jeho zveřejnění. Ondřej Lechnýř, moderátor pražského koncertu a současně velký fanoušek Pink Floyd, si samozřejmě premiéru klipu své oblíbené kapely nemohl nechat uniknout. Hned mi psal a z toho, že je v něm pohled na kon-

cert v Praze, byl naprosto nadšený.“

Klasičskou sestavu Pink Floyd v písni i klipu reprezentují kytarista David Gilmour a bubeník Nick Mason. Přidali se k nim dlouholetý spolupracovník a baskytarista Guy Pratt a klávesista Nitin Sawhney. Píseň zpívá Andrii Chlyvňuk z ukrajinské skupiny Boombbox, jenž se momentálně v Kyjevě léčí ze zranění způsobeného projektilem z minometu.

Nahrávka využívá Chlyvňukův vokál z videa na Instagramu. Na kyjevském Sofijském náměstí před časem zazpíval ukrajinskou píseň Red Kalina. Název nové skladby Pink Floyd

pochází z posledních slov jejího textu.

Šestasedmdesátiletý Gilmour potkal kapelu Boombbox v roce 2015. „V londýnském klubu Koko se konal koncert na podporu běloruského Svobodného divadla, jehož členové byli uvězněni. Na něm vystoupily i kapely Pussy Riot a Boombbox. Boombbox měli odehrát vlastní set, ale jejich zpěvák Andrii měl problémy s vízem, nemohl vystoupit, takže mě zbytek kapely podpořil v mém setu. Potom jsme hráli pro Andrije Wish You Were Here.“ vzpomíná kytarista Pink Floyd.

„Nedávno jsem si přečetl, že Andrii během amerického tur-

né opustil Boombbox, vrátil se na Ukrajinu a přidal se k vojenské obraně. Pak jsem na Instagramu viděl to úžasné video, kde stojí na kyjevském náměstí s krásným zlatým klenutým kostelem a zpívá v tichu města, v němž kvůli válce není žádný provoz ani hluk. Byl to silný moment, který jsem chtěl zachytit v hudbě,“ vysvětlil Gilmour.

S Andrijem, jenž byl právě kvůli zranění upoután na nemocničním lůžku v Kyjevě, se pak spojil. „Přebral jsem mu kousek písničky po telefonu a on mi dal své pozhřebání. Snad brzy něco uděláme osobně,“ dodal Gilmour.

Poslední Krušnohorec Josef Alois Náhlovský

Jaroslav Špulák

Herec, moderátor a bavič Josef Alois Náhlovský skonal ve čtvrtek po krátké nemoci. Bylo mu 72 let. Podle magazínu Sedmička bojoval o život poslední tři týdny. V nemocnici byl kvůli celkovému selhání organismu, kterému předcházelo více zdravotních problémů.

Náhlovský spolupracoval mimo jiné s Petrem Novotným či Karlem Šípem. S Josefem Mladým vytvořil komickou dvojici, která české diváky bavila více než pětadvacet let. Ve svých scénkách hrál fikaného prostáčka, který nakonec překoná všechny překážky. Jako herec se objevil ve filmu Marie Poledňákové Jak se krotí krokodýli (2005) či v komedii Dušana Kleina Rodinka (2010). „Svět bude zas o něco smut-



Josef Alois Náhlovský si zahrál i ve filmu.

nější. Zemřel Pepa Náhlovský. Kamaráde, partáku, ať je ti nebe lehké. Budeš nám strašně chybět,“ napsal na Facebook Karel Šíp.

„S Pepíkem jsme se znali

mnoho let. Byl to velmi vzdělaný a vtipný člověk a je mi ho moc líto. Pepo, nikdy na tebe nezapomenu a jsem rád, že jsem s tebou mohl spolupracovat a být mnohokrát i v TV pořá-

dech. Odpočívaj v pokoji a na pivo zajdeme až tam někde nahoře,“ reagoval na svém facebookovém profilu kreslíř Štěpán Mareš.

Ten mimo jiné ilustroval Krušnohorskou kroniku, kterou jeho zesnulý kamarád napsal. Humoristická knížka seznamuje čtenáře s fiktivními dějinami Krušnohorců, s jejich vztahem k ženám, volbě miss, humoru, kultuře, sportu, politice, náboženství, válčení, s krušnohorskými pověstmi, kuchyní a dalšími aspekty nevšedního života zapomenutého národa. Náhlovský sám sebe ostatně označoval jako posledního žijícího Krušnohorce.

Narodil se 15. prosince 1949 v Lomu u Mostu. „Byl jsem takové malé tiché dítě, které se jenom pořádně učí. Takový ten brýlatý parchantík, který je za špr-

ta. A pořádně mě všichni mlátili,“ vzpomínal.

Původním povoláním byl učitel českého jazyka a svou lásku k rodné mluvě často rád vyjadřoval. Vystudoval Pedagogickou fakultu Univerzity Jana Evangelisty Purkyně v Ústí nad Labem, obor čeština a dějepis.

V Ústí nad Labem začínal jako moderátor, s Petrem Novotným účinkoval i jako konferenciér koncertů skupiny Fešáci. Loni v jednom rozhovoru vzpomínal, že mu na jevišti bylo nejlépe s Josefem Mladým, se kterým spolupracoval třicet sedm let. On byl autor psaného textu, Mladý byl režisérem scének.

„Jestli jsem komik? Buďto to člověk v sobě má, nebo ne. Ale já si myslím, že u mě to je tak napůl. Jsem nostalgicky smutný člověk, ale vypadám vesele,“ charakterizoval se Náhlovský.